

Rapportage analyse

Innovatieve onderwijs- en praktijkroutes in Zorg en Welzijn

NETWORK
ZON | 2026
MODERN
HEALTH

Inhoudsopgave

1. Innovatieve onderwijs- en praktijkroutes: een inkijkje	5
1.1 Drie indicatoren voor routes	5
Eigen route student	5
Vormgeven breed opleiden	6
Co-creatie werkbegeleiders en docenten	6
1.2 Middelen bij ontwikkelen van routes	7
Routeboek	7
Praatplaat en actieformat	7
1.3 Evaluatie	7
2. Analyse van evaluaties	9
2.1 Methode	9
2.2 Resultaten	9
Praatplaat	9
Verloop van de routes	10
Drie indicatoren	10
2.3 Tips	12
Bijlage 1: Innovatieve onderwijs- en praktijkroutes	15
Flex stage Noorderpoort	15
Regionale GHZ Route	15
Treant Praktijkroute	16
Parttime stagemodel Mbo-Verpleegkunde Alfa-College Groningen	16
UMCG Gilde	16
Excellente Kraam Variant	17
Bijlage 2: Praatplaat ontwikkelgesprek Innovaties in praktijkleren	18
Bijlage 3: Routeboek Innovatieve Stagebegeleiding	20
1 Eigen route student	20
2 Vormgeven breed opleiden	21
3 Co-creatie werkbegeleiders en docenten	22

1. Innovatieve onderwijs- en praktijkroutes: een inkijkje

In het project NetwerkZON2026: Modern Health worden 15 robuuste, integrale leer- en ontwikkelgemeenschappen ontwikkeld. Het doel hiervan is het toerusten van professionals van de toekomst die Modern Health kunnen creëren: vraagstukken aanvliesen vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid en met een participatieve netwerkbenadering. Modern Health wordt gecreëerd door professionals die netwerkcompetenties en –gedrag inzetten, die zich bewust zijn van hun ontwikkelidentiteit en die beschikken over de nieuwste kennis over positieve gezondheid en Health in All Policies (zorg en gezondheid is overal). Deze kennis, kunde en vaardigheden worden verworven door middel van nieuwe onderwijsvormen in brede integrale leer- en ontwikkelgemeenschappen waarin veel domeinen (zorg en welzijn, onderwijs en kinderopvang, bouw, veiligheid, sport en bewegen, voeding en groen) vertegenwoordigd zijn. Om studenten en professionals hier op voor te bereiden en met deze kennis, kunde en vaardigheden te laten oefenen zijn interdisciplinaire leeromgevingen nodig, in dit project worden dit ook wel innovatieve onderwijs- en praktijkroutes genoemd.

1.1 Drie indicatoren voor routes

In het netwerk van Modern Health worden veel verschillende innovatieve onderwijs- en praktijkroutes uitgewerkt, passend bij de (regionale) context, de betrokken organisaties en de betrokken opleidingen en studenten. Wat alle routes gemeen hebben, is dat vormen van praktijkleren centraal staan. In gezamenlijkheid tussen zorg- en welzijnsorganisaties en onderwijsinstellingen is een routeboek ontwikkeld waarin richtingen voor innovatieve onderwijs- en praktijkroutes worden toegelicht. Grofweg zijn drie indicatoren voor innovatie naar voren gekomen:

- 1) Eigen route student
- 2) Vormgeven breed opleiden
- 3) Co-creatie werkbegeleiders en docenten

Eigen route student

Op dit moment zijn vier generaties tegelijk actief op de arbeidsmarkt. Elke generatie heeft te maken met generalisering en stereotypes, terwijl onderzoek uitwijst dat generaties juist meer met elkaar gemeen hebben dan dat ze verschillen. Wat wel verschilt, zijn de omstandigheden van de omgeving waarin men leert en werkt. Bijvoorbeeld, hoe onderwijs nu wordt gegeven is anders dan 10, 20 of 30 jaar geleden. Er zijn nieuwe (technologische) hulpmiddelen, het gebruik van internet en sociale media hebben zich snel ontwikkeld en er is een andere manier van omgaan met kennis en leren. De (grootste groep) huidige studenten behoort tot Generatie Z, studenten die zijn geboren tussen (ongeveer) 1995 en 2012. Uit onderzoek komt naar voren dat zij een hoge mate van zelfredzaamheid hebben, zij zullen eerder zelf informatie opzoeken dan aan iemand (een expert)

om advies vragen. Zij hebben met name persoonlijke doelen, fulltime werken heeft niet de prioriteit. Werk of studie is even belangrijk als andere zaken, zoals bijvoorbeeld sporten, vrienden, hobby's en om maatschappelijk betrokken te zijn. Studenten willen graag betrokken worden bij het maken van beslissingen. Ze zijn er aan gewend om bijvoorbeeld hun docent te beoordelen en thuis worden zij meegenomen bij het maken van beslissingen. Gelijkwaardigheid wordt hierbij als belangrijk gezien, terwijl zij ook kaders nodig hebben om keuzes te kunnen maken. Het zelf vormgeven van de eigen route in opleiding en stage is van belang voor deze studenten, binnen de kaders die er (nodig) zijn. Deze richting vraagt gezamenlijk en van elkaar leren, het loslaten van medisch model in de opleiding en het loslaten van voorgeschreven routes (o.a. opdrachten). Wat is er voor nodig om de student hier goed in te begeleiden? Wat betekent dit voor de rol van werkbegeleider en stagedocent, en wat is organisatorisch nodig?

Vormgeven breed opleiden

Het doel van de zorg- en welzijnsopleidingen is dat studenten een goed beeld krijgen van alle branches, om te ontdekken wat bij hen past. Dit vraagt flexibiliteit van stagemodellen en mogelijkheden voor studenten om kennis te maken met verschillende branches en instellingen. Door het loslaten van zogenaamde "heilige huisjes" en strakke afspraken over opleidingen/leerjaren wordt meer flexibiliteit gecreëerd. Door het creëren van meer volume aan stageplaatsen op een afdeling wordt minder beroep gedaan op werkbegeleiders. Studenten van verschillende opleidingen, niveaus, leerwegen en leerjaren begeleiden elkaar. Tevens is er in de routes aandacht voor leren en werken in andere branches en/of het buitenland, om zo te borgen dat de student voldoende kennis en ervaring opdoet in het brede zorg- en welzijnsveld. Wat hebben studenten nodig om een goed beeld te krijgen van alle branches? Wat zijn de mogelijkheden voor interdisciplinair leren en wat is hier voor nodig vanuit onderwijs en werkveld? Hoe kan een gezamenlijk beroepsbeeld worden gecreëerd, over organisaties en branches heen?

Co-creatie werkbegeleiders en docenten

De huidige studenten komen uit een andere generatie dan hun docenten en werkbegeleiders. Zij leren en werken op een andere manier dan hun begeleiders. Docenten zijn vaak vooral aanbod gericht opgeleid, en zijn met name gericht op het aanleren van kennis en vaardigheden. Daarnaast zijn hun werkbegeleiders vaak meer instrumenteel technisch opgeleid, waarbij theoretische en praktische kennis en vaardigheden zijn aangeleerd. Dit terwijl juist het interactief leren in een leergemeenschap, adaptieve expertise (het kunnen omgaan met veranderingen) en sociale binding een grotere rol gaan spelen. IDG's (Inner Development Goals) en 21st century skills worden steeds belangrijker in de huidige maatschappij. Dit vraagt andere vaardigheden van studenten, maar ook van hun begeleiders. Bij deze richting wordt gewerkt aan het co-creëren van onderwijs en begeleiding in de praktijk. Het samen leren van student, werkbegeleider en docent staat centraal. Door gezamenlijk leermomenten en leeractiviteiten (zoals klinische lessen, intervisie, gastlessen, e.a.) te organiseren, komt theorie en praktijk dicht

bij elkaar en wordt vakinhoudelijke kennis uitgewisseld en ontwikkeld. Wat hebben begeleiders nodig om deze begeleiding te kunnen bieden? Welke activiteiten dragen volgens student, docent en werkbegeleider bij aan gezamenlijk leren in een innovatieve onderwijs- en praktijkroute?

1.2 Middelen bij ontwikkelen van routes

Om zorg- en welzijnsorganisaties en onderwijsinstellingen zo goed mogelijk te faciliteren bij het ontwikkelen van hun innovatieve onderwijs- en praktijkroute, zijn twee type middelen ontwikkeld. Beide middelen zijn zo ontwikkeld dat men er zelf mee aan de slag kan.

Routeboek

Een werkgroep met vertegenwoordiging vanuit zorg- en welzijnsorganisaties en onderwijsinstellingen heeft een [routeboek](#) ontwikkeld met daarin een uitwerking van de drie indicatoren voor innovatieve onderwijs- en praktijkroutes. Deze indicatoren zijn opgehaald vanuit het brede netwerk en zijn verder uitgewerkt in het routeboek. Tevens zijn voorbeelden opgenomen van hoe deze indicatoren in de praktijk kunnen worden uitgewerkt. Het routeboek is geen voorgeschreven plan van aanpak, maar dient als inspiratiestuk dat men kan gebruiken bij het ontwikkelen van de eigen route.

Praatplaat en actieformat

In aansluiting op het routeboek is ook een methode ontwikkeld om de innovatieve onderwijs- en praktijkroutes te monitoren. Dit gebeurt aan de hand van de hierboven genoemde indicatoren. Er is een [praatplaat](#) ontwikkeld met [hand-outs](#) en een [actieformat](#) waarmee docenten, studenten en werkbegeleiders de eigen route kunnen evalueren. De praatplaat kan op verschillende manieren worden ingezet, meestal wordt eerst in gesprek gegaan met de studenten die de route hebben gevolgd, om daarna het gesprek te voeren met betrokken docenten en werkbegeleiders en/of praktijkopleiders. Er worden ook gesprekken georganiseerd waar studenten, docenten, werkbegeleiders en praktijkopleiders samen in gesprek gaan. De input van studenten wordt hierin meegenomen. Er worden actieformats met ontwikkelpunten ingevuld waarmee de werkgroepen zelf aan de slag gaan. Ook vullen studenten een vragenlijst in zodat we de onderwijs- en praktijkvormen met onderzoek kunnen volgen.

1.3 Evaluatie

Inmiddels zijn de eerste innovatieve onderwijs- en praktijkvormen aan de hand van de praatplaat gemonitord. Het doel van deze analyse is om een overzicht te krijgen van de bevindingen voortkomend uit deze sessies. Het doel hiervan is om het kennisdelen tussen de leer- en ontwikkelgemeenschappen te bevorderen. De vragen die hierbij centraal staan zijn: Hoe verlopen de innovatieve onderwijs- en praktijkroutes? Hoe ervaren de betrokkenen de route als het gaat om eigen regie, breed opleiden en co-creatie?

2. Analyse van evaluaties

2.1 Methode

Ongeveer een half jaar na de evaluatie van een innovatieve onderwijs- en praktijkroute is er contact opgenomen met de coördinator van de route om een tussentijds gesprek in te plannen. In dit tussentijdse gesprek is informatie opgehaald over het proces van de evaluatie en de uitkomsten hiervan. Alle uitkomsten van deze tussentijdse gesprekken met de verschillende innovatieve onderwijs- en praktijkroutes zijn verzameld. Deze uitkomsten zijn geanalyseerd en onderzocht op gemeenschappelijke uitkomsten. Er is een overzicht gemaakt van alle onderwerpen die vaker terug kwamen in deze gesprekken.

De volgende routes zijn meegenomen in deze rapportage:

1. [Flexstage Noorderpoort](#)
2. [Regionale GHZ-Route](#)
3. [Treant Praktijkroute](#)
4. [Parttime stagemodel Mbo-Verpleegkunde Alfa-College Groningen](#)
5. [UMCG Gilde](#)
6. [Excellente Kraam Variant](#)

2.2 Resultaten

De resultaten worden onderverdeeld in twee onderdelen. Enerzijds is gekeken naar de praatplaat als middel dat gebruikt kan worden voor de evaluatie, anderzijds zijn de drie indicatoren die op de praatplaat centraal staan inhoudelijk besproken. De resultaten worden aan de hand hiervan besproken. Daarnaast zullen ook een aantal algemene bevindingen gedeeld worden.

Praatplaat

De betrokkenen hebben de praatplaat ervaren als een prettig middel om een gesprek te voeren met elkaar. De indicatoren op de praatplaat zijn breed genoeg zodat veel onderwerpen besproken kunnen worden maar geven ook handvaten voor een gericht gesprek. De uitleg bij de indicatoren schetsen de context waar binnen gewerkt wordt. De hulpvragen worden vaak gebruikt om het gesprek op gang te brengen. De drie indicatoren zoals eerder beschreven zijn niet bij iedere evaluatie besproken, soms is er gefocust op één à twee indicatoren. Aan het einde van de evaluatie kunnen de deelnemers het actieplan invullen, waarbij op basis van de besproken onderwerpen concrete actiepunten geformuleerd worden, dit werd door de gebruikers als prettig ervaren.

Verloop van de routes

De innovatieve onderwijs- en praktijkroutes verlopen goed en in de basis zijn de betrokkenen tevreden over de routes. Het streven van de meeste routes is om aan te sluiten bij zowel de behoeften van de student als van het werkveld. Het motto 'boeien, binden en vasthouden' werd dan ook een aantal keer genoemd. Het is de wens om de student de ruimte te geven, zodat ze kennis kunnen maken met het werkveld en zich ook in hun interesses kunnen verdiepen. De verschillende innovatieve onderwijs- en praktijkroutes hebben dus een vergelijkbare insteek maar ook verschillende vormen en werkwijzen. Een werkwijze die bij bijna iedere route voorkwam was het direct aan de slag gaan met gesignaleerde ontwikkelpunten, denk hierbij aan praktische of organisatorische punten van de route.

Drie indicatoren

Eigen route van de student

De innovatieve onderwijs- en praktijkroutes zijn vaak ontwikkeld met wens om beter aan te sluiten bij behoeften van de student. Zo biedt de Flexstage van Noorderpoort studenten een zachte landing en stelt het studenten in staat om al in het eerste leerjaar kennis te maken met het werkveld ouderenzorg. Studenten binnen de Excellente Kraam Variant maken onderdeel uit van een regionale kraamklas waarbinnen ze hun interesse voor de kraamzorg kunnen uitdiepen. Omdat de innovatie onderwijs- en praktijkroutes vaak toegespitst zijn op bepaalde interesses, denk aan gehandicaptenzorg, kraam of ziekenhuis, hebben ze als doel om de juiste student op de juiste plek te krijgen. Daarnaast wordt er binnen de routes aandacht besteed aan het geven van ruimte aan de student. Zo wordt er binnen het UMCG Gilde ingezet op de ontwikkeling van de student, ze krijgen de ruimte om te 'leren leren'. Flexibel onderwijs is een aandachtspunt binnen de innovatieve onderwijs- en praktijkroutes. Flexibilisering is in ontwikkeling en kan in verschillende vormen worden uitgewerkt. Zo wordt er binnen het UMCG Gilde gekeken of er een mogelijkheid is om te versnellen voor studenten die hier behoefte aan hebben. Een ander voorbeeld is dat gewerkt wordt met certificeerbare eenheden.

Vormgeven breed opleiden

Over het algemeen speelt het vormgeven van breed opleiden meer in de gehele opleiding dan alleen binnen de specifieke innovatieve onderwijs- en praktijkroutes. Ook kan wat er wordt verstaan onder breed opleiden verschillend worden opgevat. Binnen een aantal routes is er, op verschillende manieren, vorm gegeven aan breed opleiden. Studenten kunnen binnen de Treant Praktijkroute stagelopen bij verschillende branches zoals de ziekenhuiszorg, verzorgings- verplegings- en thuiszorg of geestelijke gezondheidszorg. Zij kunnen hier zelf een voorkeur in aangeven. Tevens is het mogelijk dat studenten een uitstapje uit de route maken om stage in de gehandicaptenzorg of in het buitenland stage te lopen. Binnen de Flexstage van Noorderpoort of de parttime stage van Alfa-College Groningen is breed opleiden minder aan de orde omdat het hier over het algemeen gaat

over een stage binnen een specifieke instelling en branche. Wel is het bij het parttime stage model van Alfa-college Groningen mogelijk dat studenten na 20 weken wisselen van stage plaats, om zo ook een andere branche, organisatie of zorgcategorie leren kennen.

Co-creatie werkbegeleiders en docenten

Binnen de innovatieve onderwijs- en praktijkroutes bestaan verschillende ideeën over wat co-creatie tussen werkbegeleiders en docenten is en hoe dit kan worden vormgegeven. Binnen sommige routes zou men graag zien dat de docenten vanuit de scholen meer aanwezig zijn in de praktijk, dit is in de realiteit niet altijd makkelijk om te realiseren. Er is de wens vanuit de routes om dit nog meer te gaan realiseren, al zijn er ook andere manieren waarop er sprake is van co-creatie. Een aantal routes hebben er namelijk voor gekozen om aan het begin van de stage een kennismakingsgesprek in te plannen met de student, docent en werkbegeleider om elkaar te ontmoeten en verwachtingen af te stemmen. Ook worden extra terugkommomenten en/of tussentijdse gesprekken ingepland om de voortgang te bespreken (o.a. bij Flexstage en parttime stagemodel Alfa-college Groningen). Binnen de regionale GHZ-route worden er leernetwerkbijeenkomsten georganiseerd met docenten, werkbegeleiders en studenten over verschillende thema's, waarbij er van elkaar geleerd wordt. Studenten kunnen input geven over de inhoud van de leernetwerkbijeenkomsten. Op deze manier worden ook leermiddagen bij de Treant Praktijkroute georganiseerd. Het UMCG Gilde werkt met een community of developers, waar mbo en hbo studenten, docenten en werkbegeleiders samen leren en werken. Dit wordt begeleid door de afdeling. De evaluaties van de routes die gedaan worden met zowel docenten als werkbegeleiders of praktijkopleiders kunnen ook gezien worden als een vorm van co-creatie. Hier worden verschillende perspectieven belicht en gesprekken gevoerd over hoe de toekomst van de route er uit komt te zien.

2.3 Tips

Ben jij zelf ook betrokken bij het ontwikkelen van een praktijkroute? Aan de hand van de evaluaties zijn de volgende tips geformuleerd.

- Blijf ontwikkelingsgericht met elkaar in gesprek gaan om de route verder te helpen: kijk naar wat je al doet, hoe je wat er goed gaat kunt doorzetten en naar wat je nog wilt verbeteren en hoe je dit kunt doen. Het gebruik van het actieplan kan hierbij helpen.
- Wacht niet met het aanpakken van verbeterpunten, maar ga er meteen mee aan de slag.
- Onderzoek hoe co-creatie er voor jullie uit ziet, aangezien hier veel verschillende manieren voor zijn. Ben je op zoek naar inspiratie over hoe je co-creatie kunt vormgeven? Neem dan hier een kijkje: [Co-creatie door middel van design thinking](#) & [Vormgeven van interdisciplinair denken](#)
- Neem de ideeën en meningen van alle betrokkenen mee: docenten, werkbegeleiders, coördinatoren én studenten. Op zoek naar meer verbinding? Kijk hoe je teambuilding vorm kunt geven, bijvoorbeeld door een gebruik van een game zoals [Fizzinity](#)
- Ben je bezig met de (door)ontwikkeling van een praktijkroute? Oriënteer je in het netwerk wat er al gebeurt en waar je mogelijk kunt samenwerken of aanhaken. Begin klein en bouw daar op voort.
- Houd rekening met en wees nieuwsgierig naar elkaars (intergenerationele) overeenkomsten en verschillen, niet iedereen leert of begeleidt op dezelfde manier. Het delen van persoonlijke ervaringen hierbij helpen. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld één van deze [uitgewerkte intervisie methoden](#).
- Kijk hoe je binnen de innovatieve onderwijs- en praktijkroute kunt flexibiliseren met aandacht voor het leerproces van de student in samenwerking met de docent, werkbegeleider en coördinator. Inspiratie nodig? Bekijk ook de publicaties van [Kennispunt onderwijs en examinering mbo](#) over flexibel onderwijs en LLO of de kennisbank van [Versnellingsplan, zone flexibilisering van het onderwijs](#).

Bijlage 1: Innovatieve onderwijs- en praktijkroutes

Flex stage Noorderpoort

Aanleiding & doel

Voorheen liepen studenten Verzorgende-IG pas in het tweede jaar stage, maar hier was sprake van veel uitval. Om deze reden is er besloten dat het belangrijk is dat de student eerder kan kennismaken met het werkveld om er achter te komen of dit bij hen past. Daarnaast is het doel van de Flex stage om eerstejaars studenten een zachte landing te bieden. Ze kunnen op een rustig tempo kennis maken met het werkveld.

Vorm

Het gaat hierbij om eerstejaars studenten die in periode 3 starten met de 40 weken durende stage. In periode 3 lopen zij twee dagdelen stage, in periode 4 drie dagdelen en in periode 1 en 2 in het tweede studiejaar lopen zij vier dagdelen stage. De verantwoordelijkheden en zorgtaken worden ook geleidelijk opgebouwd, waarbij de eerste 10 weken in het teken staan van kennismaken met de organisatie en communiceren met bewoners en cliënten.

Regionale GHZ Route

Aanleiding & doel

Het doel van de regionale GHZ route is om studenten te interesseren voor het werk in de gehandicaptenzorg, ook wordt er meer verdieping en handvaten gegeven aan de studenten. Hierdoor krijgen student meer inzicht en kennis over verschillende doelgroepen binnen de gehandicaptenzorg.

Vorm

De regionale GHZ route houdt in dat studenten die stagelopen binnen de GHZ onderdeel worden van deze route. Studenten volgen gezamenlijk onderwijs: één dag op school (locatie Assen) en de rest van de week in de praktijk. Daarnaast lopen ze stage, waarbij de uitwisseling met andere studenten een belangrijk onderdeel is. Er zijn leernetwerkbijeenkomsten, hierbij zijn studenten aanwezig van verschillende locaties, docent(en) en werkbegeleiders. Zij gaan samen in gesprek over hun ervaringen aan de hand van praktijkgerichte opdrachten.

Treant Praktijkroute

Aanleiding & doel

Studenten komen vaak op een stageplek terecht die niet hun eigen voorkeur heeft. Om te zorgen dat studenten meer hun eigen voorkeur uit kunnen spreken is deze route ontwikkeld. Naast dat het fijn is als een student intrinsiek gemotiveerd is om hun stage te doen op de afdeling die ze zelf graag willen, is het ook een mooie manier om de student te boeien, binden en vast te houden.

Vorm

Binnen de Treant praktijkroute kunnen studenten meerdere stages binnen de instelling doen. Treant is een grote organisatie met meerdere locaties in de VVT, ziekenhuis en GGZ. Studenten kunnen zelf hun eigen route kiezen en hebben de mogelijkheid om ook te oriënteren bij andere zorgbranches, zoals de gehandicaptenzorg. Studenten kunnen in het tweede leerjaar een korte oriëntatie doen in het ziekenhuis om te kijken of dit bij ze past.

Parttime stagemodel Mbo-Verpleegkunde Alfa-College Groningen

Aanleiding & doel

Voorheen stond het eerste leerjaar in het teken van theorie, en in het tweede jaar was er een blok stage (20 weken). Afhankelijk van in welke klas studenten kwamen, hadden sommige studenten pas na anderhalf jaar stage, anderen na een jaar. Om ervoor te zorgen dat studenten eerder in contact komen met het werkveld is het parttime stage model ontwikkeld.

Vorm

Het stagemodel houdt in dat tweedejaars Mbo-Verpleegkunde studenten 40 weken parttime stage lopen. Dit betekent dat zij twee dagen stage lopen en drie dagen naar school gaan. Deze stagedagen kunnen aan het begin (maandag, dinsdag) of eind (donderdag, vrijdag) van de week zijn. Tijdens deze stage lopen studenten 40 weken mee op dezelfde locatie, tenzij student wil wisselen halverwege de stageperiode.

UMCG Gilde

Aanleiding & doel

Het UMCG Gilde is opgezet vanwege een aantal redenen: vanuit het onderwijs was er behoefte aan stageplekken in het ziekenhuis, vanuit het UMCG was er behoefte aan minder uitval van stagiaires, dit was namelijk tussen de 40% en 60%. Het bleek dat voor een stage van 20 weken de hoog complexe setting vaak te veel gevraagd was voor de student. Daarnaast wilde men graag studenten binden aan het UMCG om ook eigen tekorten aan te vullen.

Vorm

Het UMCG Gilde model houdt in dat studenten alle stages binnen het UMCG doen en ook veel binnen het UMCG opgeleid worden (met uitzondering van het eerste leerjaar). Aan het begin van het 2e jaar kunnen studenten opgeven dat ze interesse hebben om bij het Gilde te gaan. Hierna moeten studenten solliciteren en een pitch geven. Dan worden studenten uitgekozen die geschikt lijken. Hierna vindt een snuffelstage van een week plaats. In het derde jaar hebben studenten twee stages binnen het UMCG, dit geldt ook voor het vierde jaar. De hele opleiding ernaast is in het UMCG of bij het Beatrix Oord. Het gaat om 420 uur stage in 20 weken, wat neerkomt op iets meer dan 3 dagen stage per week. Onderwijs vindt daarnaast plaats in het leercentrum van het UMCG, niet meer op de school. Maandag en dinsdag zijn de 4e jaars aanwezig in het leercentrum, op woensdag zowel 3e als 4e jaars studenten en op donderdag en vrijdag zijn de 3e jaars studenten aanwezig.

Excellente Kraam Variant

Aanleiding & doel

Er is veel animo onder BOL-studenten MZVZ/VZ-IG voor de kraamzorg, maar er was ook veel sprake van uitval. Eén van de redenen hiervoor is dat studenten te lang moesten wachten op het leren over de kraamzorg en een stage bij een kraamzorgorganisatie. Vanuit het Brancheoverleg Kraam is het initiatief gekomen om de uitval te verkleinen en daarmee de potentiële kraamverzorgenden te behouden door eerder informatie te bieden voor geïnteresseerde studenten door middel van workshops in het 1e leerjaar en door dezelfde studenten eerder op stage te laten gaan in de kraamzorg.

Vorm

De Excellente Kraam Variant houdt in dat er een speciale route aangeboden wordt voor de studenten die graag kraamverzorgende willen worden. Te beginnen met workshops in het 1e leerjaar waar MZVZ/VZ-IG studenten van alle ROC's in Groningen, Drenthe en Friesland aan mee mogen doen. In het 2e leerjaar kunnen dezelfde studenten op 20-weekse parttime stage bij een kraamzorgorganisatie in periode 3, 4. In het 3e leerjaar loopt de student twee keer een 20-weekse parttime stage bij een kraamzorgorganisatie. In de laatste 20 weken zal de student meer zelfstandig aan de slag gaan en kan de BOL mogelijk worden aangepast naar een BBL, mits de kraamzorgorganisatie, student en school dit geschikt achten.

Bijlage 2: Praatplaat ontwikkelgesprek Innovaties in praktijkleren

Gebruik deze praatplaat om het gesprek te voeren over de innovatie in praktijkleren met de betrokkenen: **docenten, werkbegeleiders en/of studenten**. Maak een keuze voor **1 of 2 indicatoren**. Het gesprek is ontwikkelingsgericht: begin klein en ga open in gesprek. Houd rekening met de context, doelgroep en fase van de innovatie. Realiseer je dat de indicatoren met elkaar samenhangen. Zie voor een uitgebreide toelichting en voorbeeldvragen de onderlegger per indicator. Gebruik het **Actieplan** om de ontwikkeldoelen, acties en vervolgspraken te noteren. Alle deelnemers aan het gesprek vullen een vragenlijst in vooraf aan het gesprek via onderstaande link.

Vragenlijst studenten

Vragenlijst begeleiders

Eigen route student

Generatie Z & persoonlijke doelen student

Sociale binding

Student geeft eigen route vorm

Flexibiliteit van opleiding en stagemodellen

Co-creatie werkbegeleiders en docenten

Gezamenlijke leermomenten en leeractiviteiten student, werkbegeleider en docent

Interactief leren in een leergemeenschap

Vaardigheden studenten en begeleiders

Co-creëren van onderwijs en begeleiding in de praktijk

Vormgeven breed opleiden

Studenten leren in een groep

Studenten krijgen een goed beeld van alle branches

Bij deze praatplaat horen een actieplan en een onderlegger voor de gespreksleider

Bijlage 3: Routeboek Innovatieve Stagebegeleiding

Om de kwaliteit, innovatie en financiële inzet van begeleiding door praktijk en onderwijs aan elkaar te koppelen en zo goed mogelijk te benutten heeft het netwerk in verschillende Platforms (o.a. Planning, Innovatie, Onderwijs & Examinering) uitgewisseld over mogelijkheden voor innovatieve stagebegeleiding. Grofweg zijn drie richtingen voor innovatie naar voren gekomen, die allen met elkaar samen hangen:

- 1) Eigen route student
- 2) Vormgeven breed opleiden
- 3) Co-creatie werkbegeleiders en docenten

De drie richtingen worden hieronder kort uitgewerkt en met voorbeeld(en) aangevuld.

1 Eigen route student

Bij deze richting gaat het er om dat de student zijn/haar eigen route in de opleiding en stage kan vormgeven. Wat is er voor nodig om de student hier goed in te begeleiden? Wat betekent dit voor de rol van werkbegeleider en stagedocent en wat is organisatorisch nodig? Deze richting vraagt gezamenlijk en van elkaar leren, het loslaten van medisch model in de opleiding en het loslaten van voorgeschreven routes (o.a. opdrachten).

Praktijkroute Treant

Het doel van de stageroute is: Elke student op de juiste plaats. In deze stageroute staat de individuele leerroute van de student centraal. Binnen de 20 locaties van Treant met Verpleeghuiszorg, Thuiszorg, Ziekenhuiszorg en Geestelijke Gezondheidszorg, kan de student zelf een stageplaats kiezen, passend bij zijn/haar leervraag. Aan de stageroute nemen studenten van verschillende scholen, opleidingen, niveaus en leerjaren deel: van mbo niveau 3 tot hbo, leerjaar 1 t/m 4.

Praktijkgestuurd leren (PGL) Groningen

Praktijkgestuurd Leren Groningen is een samenwerking tussen 2 ROC's en 3 zorgorganisaties. Doel is dat BBL-studenten vanuit de praktijk kijken naar hun leervragen en met die vraag teruggaan naar de opleiding. Op deze manier heeft iedere studie regie over zijn/haar eigen leerproces. De eigen regie van de student zorgt ervoor dat het eigen proces gevolgd wordt. Dit zorgt voor een flexibel traject (zowel in inhoud als in tijd). Dit is altijd wel in samenspraak met zowel het ROC als de organisatie. Het kwalificatiedossier blijft ten alle tijde de onderlegger van het traject.

2 Vormgeven breed opleiden

Bij deze richtingen gaat het om het bieden van een leeromgeving voor verschillende ROC's, verschillende opleidingen, verschillende leerjaren, verschillende leerwegen en verschillende niveaus. Door het loslaten van zogenaamde "heilige huisjes" en strakke afspraken over opleidingen/leerjaren wordt meer flexibiliteit gecreëerd. Door het creëren van meer volume op een afdeling wordt minder beroep gedaan op werkbegeleiders. Studenten van verschillende opleidingen, niveaus, leerwegen en leerjaren begeleiden elkaar.

Leerlandschap Leyhoeve

De Leyhoeve in Groningen is een woonlandschap voor mensen met en zonder zorgvraag. Er is een speciale leerafdeling waar stagiaires en studenten niveau 2, 3 en 4 en met verschillende leerjaren worden opgeleid binnen het zorgteam. Aan potentiële bewoners wordt bij de intake gevraagd of ze willen wonen op de leerafdeling.

Er is een hybride leerlandschap, waar wordt gewerkt en geleerd. Ongeacht het startniveau van de studenten van drie verschillende ROC's, wordt uitgegaan van talenten en kwaliteiten en daarbij is de praktijk leidend. Aan het eind van het opleidingstraject behaalt iemand een diploma niveau 3 of 4 of stroomt iemand mogelijk door naar het HBO-V. De studenten draaien mee in het rooster en zijn verantwoordelijk voor het eventuele ruilen van diensten, vervanging regelen als ze ziek zijn of het afstemmen van vrije dagen. De schoolvakanties worden niet per se gevolgd (behalve de zomervakantie), maar er wordt onderling afgestemd wie vrij is en wie dat op een ander moment kan inplannen.

Leerp pad ZINN

In Leerp ad Alfa – ZINN komen studenten van verschillende niveaus en leerjaren samen bij ZINN in de klas. Gestart is met BOL niveau 3 verzorgende-ig en niveau 4 verpleegkundige. En op een later moment zal niveau 2 helpende zorg & welzijn ook toegevoegd worden en worden gekeken hoe BBL aangesloten kan worden. De opleiding voltrekt zich midden in de werkpraktijk doordat de studenten theorieles krijgen in een lokaal binnen ZINN. Iedere medewerker heeft een rol in het begeleiden van studenten in de handelingspraktijk, maar speciaal de werkbegeleiders. Een goede coach kent zichzelf en benut zijn/haar talenten en kwaliteiten. Juist daardoor kun je deze goed aan anderen overdragen en bij anderen helpen ontwikkelen.

Extramuraal leerteam (ELT)

Vanuit VVT convenanten kwam uitdaging naar voren: leerafdeling in extramurale zorg (mbo en hbo). In september 2021 is een multilevel ELT gestart met zowel mbo als hbo studenten. In leergemeenschappen leren zij veel van elkaar. Vanaf september 2022 wordt onderzoek gestart naar de leeropbrengsten van deze stage. Wordt meer informeel geleerd door deze vorm van stage? In hoeverre beïnvloeden verschillende varianten van praktijkleren het leer- en werkplezier van betrokkenen? Wat zijn building blocks voor praktijkleren in extramurale setting?

3 Co-creatie werkbegeleiders en docenten

Bij deze richting wordt gewerkt aan het co-creëren van onderwijs en begeleiding in de praktijk. Samen leren van student, werkbegeleider en docent staat centraal. Door gezamenlijk leermomenten en leeractiviteiten (zoals klinische lessen, intervisie, gastlessen, e.a.) te organiseren, komt theorie en praktijk dicht bij elkaar en wordt vakinhoudelijke kennis uitgewisseld en ontwikkeld. Momenteel is een knelpunt dat de bekostiging van docenten in de praktijk niet voldoende gefaciliteerd kan worden en dat werkbegeleiders onvoldoende in staat zijn om aan te sluiten bij leeractiviteiten.

Samen betekenisvol leren Icare

In Samen betekenisvol leren leren en werken werkbegeleiders, studenten MZ-VZ en docenten van Icare en Noorderpoort samen. Werkbegeleiders sluiten aan bij de lessen van de studenten en geven zelf ook lessen samen met docenten. Er zijn afspraken gemaakt over de inzet van docenten in de praktijk.

Gilde-leren niveau 4, Oosterlengte

Binnen het Gilde leren worden studenten verpleegkunde niveau 4, opgeleid volgens het model van co-creëren. De vraag uit de praktijk wordt vertaald naar beroeps kwalificerend onderwijs binnen een setting waar voor iedere leervoorkeur en leervraag ruimte is en talentontwikkeling centraal staat. De student loopt het gehele jaar stage en krijgt in leerjaar 4 twee dagdelen les en in leerjaar 3 drie dagdelen les per week. Regie te houden op het eigen leerproces, is daarbij het uitgangspunt. De leervraag van de student staat in het onderwijs centraal naast een aantal geprogrammeerde onderdelen. Gezamenlijk met de student, de instelling en de docent wordt in co-creatie onderwijs ontwikkeld. Onderwijs is daardoor constant in beweging. De vraag vanuit de praktijk staat centraal.

De theorieducent is periodiek in de praktijk aanwezig en geeft, samen met (praktijk)opleiders van de instelling en medewerkers van andere disciplines, les en praktijkondersteuning. Studenten worden meer op maat opgeleid en kunnen meer kennis en inzicht krijgen in de actuele wijze van zorgverlening. De studenten lopen binnen Oosterlengte een jaar stage op 3 stations, 3 dagen per week, ook in het weekend. Tijdens 1 stagedag lopen ze mee met een verpleegkundige van het MTH-team, het ANW-team of een wondverpleegkundige.